

Київський університет імені Бориса Грінченка
Кафедра української літератури і компаративістики

Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи

ЗАТВЕРДЖУЮ

О. Б. Жильцов

“ 01 ” “ 09 ” 20 16 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

СОЦІАЛЬНІ КОМУНІКАЦІЇ

галузь знань: 02 Культура і мистецтво

спеціальність: 029 Інформаційна, бібліотечна та архівна справа

Освітній рівень: перший (бакалаврський)

Інститут філології

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА	
Ідентифікаційний код 02136554	
Начальник відділу моніторингу якості освіти	
Програма: <u>21162</u>	
<u>[підпис]</u>	(прізвище, ініціали)
« »	20 16 р.

2016 – 2017 навчальний рік

Робоча програма з «Соціальні комунікації» для спеціальності 029 Інформаційна, бібліотечна та архівна справа 2016 року – 25 с.

Розробник: **Погребняк Інга Василівна**, кандидат філологічних наук, доцент кафедри української літератури і компаративістики

Робоча програма перезатверджена на засіданні кафедри української літератури і компаративістики

Протокол від “30” серпня 2016 року № 1
Завідувач кафедри української літератури і компаративістики

 (А. С. Брацкі)

Структура програми типова

Години відповідають робочому навчальному плану

Заступник директора Інституту філології з науково-методичної та навчальної роботи

 (Л. І. Зяць)

© КУБГ, 2016 рік
© Погребняк І. В., 2016 рік

ЗМІСТ

Пояснювальна записка.	5
Структура програми навчальної дисципліни	
I. Опис предмета навчальної дисципліни.	7
II. Тематичний план навчальної дисципліни.	8
III. Програма	
<i>Змістовий модуль I.</i>	9
<i>Змістовий модуль II.</i>	9
<i>Змістовий модуль III.</i>	10
IV. Навчально-методична карта дисципліни	
«Соціальні комунікації»	10
V. Плани семінарських занять.	11
VI. Завдання для самостійної роботи.	15
VII. Індивідуальне навчальне завдання.	17
VIII. Система поточного та підсумкового контролю.	19
IX. Методи навчання.	21
X. Методичне забезпечення курсу.	22
XI. Питання до екзамену.	22
XII. Рекомендована література	
Основна.	23
Додаткова.	24

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Робоча навчальна програма з дисципліни «Соціальні комунікації» є нормативним документом КУ імені Бориса Грінченка, який розроблено кафедрою української літератури та компаративістики на основі освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів відповідно до навчального плану для цієї спеціальності денної форми навчання, орієнтованого на формування загальних і фахових компетентностей випускника.

Програму розроблено з урахуванням рекомендацій МОН України (лист № 1/9-736 від 06.12.2007 р.) «Про Перелік напрямів (спеціальностей) та їх поєднання з додатковими спеціальностями і спеціалізаціями для підготовки педагогічних працівників за освітньо-кваліфікаційними рівнями бакалавра, спеціаліста, магістра».

Програма визначає обсяги знань, які повинні опанувати студенти відповідно до вимог освітньо-кваліфікаційної характеристики, алгоритму вивчення навчального матеріалу дисципліни «Соціальні комунікації», необхідне методичне забезпечення, складові та технологію оцінювання навчальних досягнень студентів.

Соціальні комунікації є середовищем, сферою, в якій журналісти та інші працівники медій виконують свої професійні обов'язки. Поряд із ними у цій же сфері працюють агітатори, пропагандисти, проповідники, а також різного роду маніпулятори масовою свідомістю. Масове спілкування визначається як *вид соціальної комунікації*, як воно впливає на роботу журналіста, рекламиста, видавця, фахівця зі зв'язків із громадськістю. Проблеми соціальної комунікації та інформації як засобу її реалізації сьогодні є чи на найактуальнішими у сферах медій, політичного, культурного, громадського життя суспільства.

Курс «Соціальні комунікації» покликаний закріпити знання про маси та власне комунікації, освоїти особливості явища інформації та засоби її передачі. **Метою** його вивчення є оволодіння теоретичними аспектами соціальних комунікацій, освоєння роботи медій, навичками аналізу інформації з обов'язковим опрацюванням їх на практиці.

Завданнями курсу є :

- набути теоретичні знання студентів щодо соціальної комунікації;
- ознайомити студентів з найбільш сучасними та продуктивними видами засобів соціальної комунікації;
- допомогти оволодіти навичками відбору, опрацювання та передачі інформації у процесі соціальної комунікації;
- сприяти професійному, творчому використанню отриманих знань.

Місце курсу в системі соціальнокомунікативних, гуманітарних, філософських, психологічних та інших дисциплін.

Міжпредметні зв'язки. Курс «Соціальні комунікації» спирається на курси «Теорія масової комунікації», «Соціологія МК», «Психологія мас», використовує поняття філософії, естетики, потребує звернення до психології.

Під час семінарських занять, індивідуальної навчально-дослідницької та самостійної роботи студенти **набувають відповідні уміння та навички.**

Вимоги до знань студентів

Студент повинен знати :

- Що таке соціальні комунікації.
- Які є види інформації.
- Хто є учасниками масового спілкування.
- Хто такі маси.
- Яку роль виконують видавці, журналісти, піарники, рекламисти в середовищі соціальної комунікації поряд із іншими учасниками.
- Засоби і методи впливу на маси.
- Вплив та його результати (ефекти). Ефективність впливу на маси.
- Значення соціальної комунікації для отримання комунікаційних ефектів.
- Теорії соціальної комунікації.

Вимоги до умінь і навичок студентів.

Студент повинен вміти:

- Робити зіставний аналіз теорій соціальної комунікації.
- Розрізняти учасників масового спілкування за функціями, завданнями, методами, засобами праці тощо.
- Відсторонюватися від виконання невластивих своїй професії, але властивих іншим учасникам масового спілкування функцій.
- Коректно працювати зі своєю аудиторією як виявом маси.
- Відповідально ставитися до соціальної комунікації.
- Відстоювати свою професійну точку зору щодо місця і ролі своєї професії в структурі масового спілкування як виду соціальних комунікацій.

Студент повинен володіти навичками

- Обробки соціальної комунікації та реалізації її в комунікативних процесах медійного (і не лише) простору;

- при висвітленні окремих питань студент має дати коментар.

Кількість годин, відведених навчальним планом на вивчення дисципліни, становить 120 год., із них 28 год. – лекції, 28 год. – семінарські заняття, 8 год. – модульні контрольні роботи, 56 год. – самостійна робота.

Вивчення студентами навчальної дисципліни «Соціальні комунікації» завершується заліком.

СТРУКТУРА ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

I. ОПИС ПРЕДМЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Предмет: соціальні комунікації, інформація, теорія мас, медіа-комунікації, засоби масової інформації.

Курс:	Спеціальність, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів відповідних ECTS: <i>4 кредити</i> Змістові модулі: <i>4 модулі</i> Загальний обсяг дисципліни (години): <i>120 години</i> Тижневих годин: <i>2 години</i>	галузь знань: 02 Культура і мистецтво спеціальність: 029 Інформаційна, бібліотечна та архівна справа Освітній рівень: перший (бакалаврський)	Нормативна Рік підготовки: 1. Семестр: 1-2. Аудиторні заняття: 56 години, з них Лекції (теоретична підготовка): <i>28 годин</i> Семінарські заняття: <i>28 годин</i> Самостійна робота: 56 годин Модульний контроль : 8 год. Вид контролю: <u>Залік</u>

II. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ п/п	Назви теоретичних розділів	Кількість годин						
		Разом	Аудиторних	Лекцій	Практичних	Семинарських	Самостійна робота	Підсумковий модульний контроль
Змістовий модуль I.								
Теоретичні засади масової комунікації та інформації.								
1.	<i>Вступ. Соціальні комунікації та інформація в структурі людської цивілізації</i>	12	6	4		4	6	
2.	<i>Історія науки про соціальні комунікації. Природа соціальної комунікації</i>	12	6	4		4	6	
	<i>Модульна контрольна робота № 1</i>	2						
	Разом	26	12	8		8	12	
Змістовий модуль II.								
Концепції масової комунікації.								
3.	<i>Концепції. Види комунікації.</i>	12	6	4		4	6	
4.	<i>Масова комунікація та культура.</i>	12	6	4		4	6	
5.	<i>Структура та діяльність медій. Принципи та відповідальність</i>	10	6	2		2	6	
	<i>Модульна контрольна робота № 2</i>	2						2
	Разом	36	18	10		10	18	2
Змістовий модуль III.								
Медійна культура.								
6.	<i>Поняття про масовокомунікаційний вплив. Глобальні соціальні комунікації</i>	10	4	2		2	6	
7.	<i>Виробництво медійної культури.</i>	14	8	2		2	6	
	<i>Модульна контрольна робота № 3</i>	2						
	Разом	26	12	4		4	12	2
Змістовий модуль IV.								
Технологія масового впливу. Дослідження соціальної комунікації								
8.	<i>Масовий вплив на комунікаційний процес</i>	10	8	2		2	4	

9.	<i>Технологія масовокомунікаційного впливу та ефекти в масовій комунікації</i>	10	8	2		2	4	
10.	<i>Моделі масової комунікації</i>	10		2		2	6	2
	<i>Модульна контрольна робота № 4</i>	2						
	<i>Разом</i>	32	16	6		6	14	
	<i>Разом за навчальним планом</i>	120	56	28		28	56	30

III. ПРОГРАМА

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I.

Лекція 1-2. *Вступ. Соціальні комунікації та інформація в структурі людської цивілізації (4 год.).*

Наука про комунікацію. Дослідження соціальної комунікації. Комунікація як процес. Загальні характеристики комунікації. Альтернативні традиції аналізу: структурна, біхевіоральна, культурна.

Інформація. Види інформації.

Мас-медійна інституція. Види мас-медій.

Література: 2, 3, 4, 20, 22.

Семінар 1-2. *Вступ. Соціальні комунікації та інформація в структурі людської цивілізації (4 год.).*

Лекція 3-4. *Історія науки про соціальні комунікації. Природа соціальної комунікації (4 год.).*

Процес соціальної комунікації. Становлення науки про соціальні комунікації. Перший етап у розвитку науки. Другий етап. Третій та четвертий етапи. Новітній етап науки про соціальні комунікації. Характер соціальної комунікації. Система соціальної комунікації. Структура соціальної комунікації. Форми соціальної комунікації.

Література: 1, 2, 5, 29, 14, 3.

Семінар 3-4. *Історія науки про соціальні комунікації. Природа соціальної комунікації (4 год.).*

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II.

Лекція 5-6. *Концепції. Види комунікації (4 год.).*

Концепція мас. Масова аудиторія. Масова культура та популярна культура. Чотири моделі комунікації за Денісом Мак-Квейлом. Візуальна та вербальна комунікація. Масмедійна комунікація. Рекламна комунікація. PR комунікація.

Література: 5, 7, 8, 14, 16.

Семінар 5-6. Концепції. Види комунікації (2 год.).

Лекція 7. Масова комунікація та культура. (4 год.).

Франкфуртська школа та критична теорія. Бірмінгемська школа. Гендерні проблеми та мас-медії. Плекання та опосередковування ідентичності. Глобалізація культури. Мас-медії та постмодерна культура.

Література: 1, 4, 5, 19, 4, 3.

Семінар 7. Масова комунікація та культура. (4 год.).

Лекція 8. Структура та діяльність медій. Принципи та відповідальність. (4 год.).

Свобода медій. Медійна рівність. Різноманітність медій. Якість інформації. Значення відповідальності. Межі та зв'язки відповідальності. Дві альтернативні моделі відповідальності.

Література: 13, 14, 16, 4, 9.

Семінар 7. Структура та діяльність медій. Принципи та відповідальність. (4 год.).

Література: 11, 22, 5, 18, 29, 27.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III.

Лекція 9. Поняття про масовокомунікаційний вплив. Глобальна масова комунікація 2 год.).

Визначення масовокомунікаційного впливу. Концептуальні засади. Професійні засади. Вижи масовокомунікаційного впливу. Різновиди глобальних мас-медій. Культурний імперіалізм. Міжнародна медійна залежність. Міжнародний потік інформації. Поняття національної та культурної ідентичності.

Семінар 9. Поняття про масовокомунікаційний вплив. Глобальна масова комунікація (2 год.).

Література: 1, 2, 5, 8, 14, 29, 27.

Лекція 10-11. Виробництво медійної культури (2 год.).

Діяльність медійних організацій: фільтрування і добір . Чинники добору новин. Боротьба за доступ. Вплив джерел на новини. Діяльність медійних організацій: опрацювання та презентація. Логіка медійної культури. Імператив привертання уваги.

Література: 4, 8, 14, 24, 19, 21.

Семінар 10-11 Виробництво медійної культури (2 год.).

Література: 4, 8, 14, 29, 32, 13.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ IV.

Лекція 12. Масовий вплив на комунікаційний процес (2 год.).

Основи масовокомунікаційного впливу. Визначення масово-комунікаційного впливу. Концептуальні засади масовокомунікаційного впливу. Професійні засади масовокомунікаційного впливу.

Види масовокомунікаційного впливу. Масове зараження. Масова сугестія. Масова маніпуляція.

Семінар 12. Масовий вплив та його технології (2 год.).

Література: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 31.

Лекція 13. Технологія масовокомунікаційного впливу та ефекти в масовій комунікації (2 год.).

Основи технології масовокомунікаційного впливу. Поняття про технологію масовокомунікаційного впливу. Концептуальні засади масовокомунікаційних технологій.

Види масовокомунікаційних технологій. Технології проектування та змін соціального простору. Інформаційні технології. Інформаційні інтерактивні технології, або інтерактивні технології спілкування. PR-технології. Рекламні технології. Пропагандистські технології. Технології нових медіа як протипага масовокомунікаційним технологіям.

Семінар 13. Технологія масовокомунікаційного впливу та ефекти в масовій комунікації (2 год.).

Література: 12, 23, 3, 11, 5, 6, 8, 9, 31.

Лекція 14. Моделі масової комунікації (2 год.).

Зіставний аналіз теорії масової комунікації. Основні теорії масової комунікації. Макквейлова теорія масової комунікації.

Моделі масової комунікації. Модель комунікації як трансмісії. Модель експресивна, або ритуальна. Модель розголосу: комунікація як демонстрація й привертання уваги. Модель рецепції (сприймання): кодування й декодування висловлювання.

Напрями досліджень масової комунікації. Дослідження медіа впливу. Інші напрями досліджень.

Семінар 14. Технологія масовокомунікаційного впливу та ефекти в масовій комунікації (2 год.).

Література: 2, 3, 8, 21, 5, 6, 8, 9, 31.

IV. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КАРТА ДИСЦИПЛІНИ «СОЦІАЛЬНІ КОМУНІКАЦІЇ»

Разом: 120 год., з них лекційних – 28 год., семінарські заняття – 28 год., підсумковий модульний контроль – 8 год., самостійна робота – 56 год.

Кождень	I	II-III	VI	V	VI	VII	VIII- IX
Модулі	Змістовий модуль I		Змістовий модуль II			Змістовий модуль III Змістовий модуль IV	
Назва модуля	Теоретичні засади соціальних комунікацій та інформації.		Концепції соціальних комунікацій.			Медійна культура. Технологія масового впливу. Дослідження соціальної комунікації	
Кількість балів за модуль	93 бал		108 бали			95 балів	
Лекції	1-2	3-4	5-6	7	8	9	10-11
Дати							
Теми лекцій	<i>Вступ. Масова комунікація та інформація в структурі людської цивілізації – 2 б.</i>	<i>Природа масової комунікації – 2 б.</i>	<i>Концепції. Види комунікації – 2 б.</i>	<i>Масова комунікація та культура – 1 б.</i>	<i>Співвідношення структури та діяльності медій. Принципи та відповідальність.</i>	<i>Поняття про масовокомунікаційний вплив. Глобальна масова комунікація – 1 б. Масовий вплив на комунікаційний процес 1 б.</i>	<i>Виробництво медійної культури – 2 б. Технологія масовокомунікаційного впливу та ефекти в масовій комунікації 1 б. Моделі масової комунікації 1 б.</i>
Теми семінарських занять	<i>Вступ. Масова комунікація та інформація в структурі людської 22б</i>	<i>Природа масової комунікації – 2 б. – 22 б.</i>	<i>Концепції. Види комунікації – 22 б.</i>	<i>Масова комунікація та культура – 11 б.</i>	<i>Соціальні комунікації та культура – 11 б.</i>	<i>Поняття про масовокомунікаційний вплив. Глобальна масова комунікація – 1 б. Масовий вплив на комунікаційний процес 22 б.</i>	<i>Виробництво медійної культури – 2 б. Технологія масовокомунікаційного впливу та ефекти в масовій комунікації 11 б. Моделі масової комунікації 11 б.</i>
Самостійна робота	Табл. 6.1 (15 балів (5 (д/з)+10 (д/з))	Табл. 6.1 (5 балів)	Табл. 6.1 (15 балів (5 (д/з)+10 (д/з))	Табл. 6.1 (5 балів (5 (д/з))	Табл. 6.1 (15 балів (5 (д/з)+10 (д/з))	Табл. 6.1 (5 балів (5 (д/з))	Табл. 6.1 (10 балів (5 (д/з) + 5 (д/з))
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота 1 (25 балів)		Модульна контрольна робота 2 (25 балів)		Модульна контрольна робота 3,4 (25 +25 балів)		
Підсумковий контроль	Залік						

V. ПЛАНИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

Змістовий модуль I.

Теоретичні засади масової комунікації та інформації.

Тема 1-2.

Вступ. Соціальні комунікації та інформація в структурі людської цивілізації (4 год.).

План

1. Різномісність підходів до визначення терміну «соціальні комунікації».
2. Загальні характеристики комунікації.
3. Структурна, біхевіоральна, культурна традиції аналізу.
4. Соціальні комунікації та інформація у сфері мас-медій.
5. Що таке інформація?
6. Види інформації. Класифікація.
7. Значення терміну в різних галузях знання.
8. Інформація в матеріальному світі та живій природі.
9. Інформація в людському суспільстві.

Завдання. Обрати, вивчити та проаналізувати один із видів мас-медій за поданною схемою та представити у вигляді презентації.

Література:

1. Ашин Г. К. “Массы” теории // Современная западная социология: словарь.— М.: Политиздат, 1990.
2. Закон України "Про інформацію" // www.vpf.kiev.ua/book/inform_book.pdf
3. Квіт С. Масові комунікації: Підручник.— К.: Вид. Дім “Києво-Могилянська академія”, 2008.
4. Мак-Квейл Д. Теорія масової комунікації / Девід Мак-Квейл / перекл. з англ. О. Вольна, Г. Сташків. – Львів : Літопис, 2010. – 583 с. – С. 13-36.
5. Почепцов Г. Теория коммуникации / Г. Почепцов. – Москва : «Рефл-Бук», 2001. – 656 с.
6. Різун В. В. Теорія масової комунікації : підруч. для студ. галузі 0303“журналістика та інформація” / В.В. Різун.— К.: Видавничий центр “Просвіта”, 2008.— 260 с.

Тема 3-4.

Історія науки про соціальні комунікації. Природа соціальної комунікації (4 год.).

План

1. Дописемний етап доіндустріального періоду
2. Писемний етап доіндустріального періоду
 - мовець як автор;
 - першевідчуження твору від автора;
3. Друкарський етап.
4. Аудіовізуальний етап
5. Новітній період розвитку масового спілкування

Література:

1. Мак-Квейл Д. Теорія масової комунікації / Девід Мак-Квейл / перекл. з англ. О. Возьна, Г. Сташків. – Львів : Літопис, 2010. – 583 с. – С. 13-36.
2. Москаленко А. та ін. Основи масово-інформаційної діяльності: Підручник. – К.: Київський національний університет імені Т.Шевченка, 1999. – 627 с.
3. Почепцов Г. Теория коммуникации / Г. Почепцов. – Москва : «Рефл-Бук», 2001. – 656 с.
4. Різун В. В. Теорія масової комунікації : підруч. для студ. галузі 0303“журналістика та інформація” / В.В. Різун.— К.: Видавничий центр “Просвіта”, 2008.— 260 с.

Змістовий модуль II. Концепції масової комунікації.

Тема 5-6.

Концепції. Види комунікації. (4 год.).

План

1. Які ви знаєте види масової комунікації? Дайте розгорнуту характеристику.
2. Процес масової комунікації
3. Охарактеризуйте концепцію мас.
4. Людські, інструментально-технологічні та ситуаційні фактори.
5. Моделі комунікації за Денісом Мак-Квейлом
6. Соціологічні, психологічні, семіотичні моделі комунікації

Література:

1. Іванов В. Соціологія масової комунікації: Навчальний посібник. – К.: ВПЦ "Київський університет", 2000. – 210 с.
2. Масова комунікація: Підручник / А. Москаленко, Л. Губерський, В. Іванов, В. Вергун. – К.: Либідь, 1997. – 216 с.
3. Массовая информация и коммуникация в современном мире: Реферативный сборник. Ч.2. – М.: ИНИОН, 1991. – 215 с.
4. Мак-Квейл Д. Теорія масової комунікації / Девід Мак-Квейл / перекл. з англ. О. Возьна, Г. Сташків. – Львів : Літопис, 2010. – 583 с. – С. 13-36.

Тема 7.

Масова комунікація та культура. (4 год.).

План

1. Мас-медійна інституція. Види мас-медій.
2. Різноманітність медій.
3. Свобода медій. Медійна рівність.
4. Якість інформації.
5. Відповідальність. Межі та зв'язки відповідальності.

Література:

1. Ашин Г. К. “Массы” теории // Современная западная социология: словарь.— М.: Политиздат, 1990.
2. Закон України "Про інформацію" // www.vpf.kiev.ua/book/inform_book.pdf
3. Квіт С. Масові комунікації: Підручник.— К.: Вид. Дім “Києво-Могилянська академія”, 2008.

4. Мак-Квейл Д. Теорія масової комунікації / Девід Мак-Квейл / перекл. з англ. О. Возьна, Г. Сташків. – Львів : Літопис, 2010. – 583 с. – С. 13-36.
5. Почепцов Г. Теория коммуникации / Г. Почепцов. – Москва : «Рефл-Бук», 2001. – 656 с.
6. Різун В. В. Теорія масової комунікації : підруч. для студ. галузі 0303“журналістика та інформація” / В.В. Різун.— К.: Видавничий центр “Просвіта”, 2008.— 260 с.

Тема 8.

Структура та діяльність медій. Принципи та відповідальність (2 год.).

План

1. Школи та їхні основні концепції у теорії масової комунікації.
2. Гендерні проблеми та мас-медії
3. Проблема ідентичності у сфері маскомунікацій.
4. Глобалізація культури.
5. Мас-медії та постмодерна культура.

Література:

1. Мак-Квейл Д. Теорія масової комунікації / Девід Мак-Квейл / перекл. з англ. О. Возьна, Г. Сташків. – Львів : Літопис, 2010. – 583 с. – С. 13-36.
2. Різун В. В. Теорія масової комунікації : підруч. для студ. галузі 0303“журналістика та інформація” / В.В. Різун.— К.: Видавничий центр “Просвіта”, 2008.— 260 с.

Змістовий модуль III. Медійна культура.

Тема 9.

Поняття про масовокомунікаційний вплив. Глобальні соціальні комунікації (2 год.).

План

1. Свобода медій як запорука функціонування та розвитку інформаційного простору.
2. Медійна рівність у доступі до інформації та масової аудиторії.
3. Різноманітність медій.
4. Якість інформації – основний критерій високого статусу медій.
5. Значення відповідальності. Межі та зв'язки відповідальності у контексті ЗМІ.
6. Дві альтернативні моделі відповідальності.

Література:

1. Набруско В. І. Формування громадської думки в умовах легітимації політичної влади (масовокомунікативний вимір). Наукова робота на здобуття наукового ступеня кандидата політичних наук. Науковий керівник доктор філологічних наук В. В. Різун / Київ. нац. ун-т імені Тараса Шевченка; Інститут журналістики.— Київ, 2007.
2. Назаров М. М. Массовая коммуникация в современном мире: Методология анализа и практика исследования.— М.: Институт социологии РАН, 2002.
3. Квіт С. Масові комунікації: Підручник.— К.: Вид. Дім “Києво-Могилянська академія”, 2008.
4. Мак-Квейл Д. Теорія масової комунікації / Девід Мак-Квейл / перекл. з англ. О. Возьна, Г. Сташків. – Львів : Літопис, 2010. – 583 с. – С. 13-36.
5. Почепцов Г. Теория коммуникации / Г. Почепцов. – Москва : «Рефл-Бук», 2001. – 656 с.

Тема 10-11.

Виробництво медійної культури. (2 год.).

План

1. Визначення масовокомунікаційного впливу його концептуальні засади. Професійний підхід.
2. Різновиди масовокомунікаційного впливу.
3. Проблема глобальних масс-медій та їх види.
4. Явище культурного імперіалізму
5. Міжнародна медійна залежність. Міжнародний потік інформації
6. Поняття національної та культурної ідентичності.
7. Діяльність медійних організацій: фільтрування і добір .
8. Чинники добору новин. Боротьба за доступ до новин.
9. Вплив джерел на новини.
10. Діяльність медійних організацій: опрацювання та презентація
11. Логіка медійної культури
12. Імператив привертання уваги.

Література:

1. Квіт С. Масові комунікації: Підручник.— К.: Вид. Дім “Києво-Могилянська академія”, 2008.
2. Корнев М. Н., Фомічова В. М. Психологія масової поведінки / Ін-т післядипломної освіти Київ. нац. ун-ту ім. Тараса Шевченка.— К., 2000.
3. Лизанчук В., Кузнєцова О. Методи збирання і фіксації інформації у журналістиці: Навчальний посібник. – К.: МНК ВО при Мінвузі УРСР, 1991. – 200 с.
4. Лубкович І. Соціологічні методи збору інформації // Лубкович І. Соціологія і журналістика: Навчальний посібник. – Львів: Видав. Центр ЛНУ імені Івана Франка, 2002. – С.37–80.

Змістовий модуль IV.

Технологія масового впливу. Дослідження соціальної комунікації

Семінар 12

Масовий вплив на комунікаційний процес

Визначення масово-комунікаційного впливу.

2. Концептуальні засади масовокомунікаційного впливу.

3. Професійні засади масовокомунікаційного впливу.

4. Види масовокомунікаційного впливу. Масове зараження. Масова сугестія.

Масова маніпуляція.

5. Поняття про технологію масовокомунікаційного впливу.

6. Концептуальні засади масовокомунікаційних технологій.

7. Види масовокомунікаційних технологій. Технології проектування та змін соціального простору. Інформаційні технології. Інформаційні інтерактивні технології, або інтерактивні технології спілкування.

8. PR-технології. Рекламні технології;

9. Пропагандистські технології. Технології нових медіа як протипага масовокомунікаційним технологіям.

10. Засоби масовокомунікаційного впливу.

11. Методи та техніки масовокомунікаційного впливу.

Література

Кара-Мурза С.Г. Манипуляція сознанием: Учеб. пособие. – К.: Оріяни, 2003. – 500 с.

Коновець О.Ф. Масова комунікація: теорії моделі технології: Навч. посібник. – К.: ЛГУ, 2009. – 266 с.

Різун В.В. Теорія масової комунікації: підруч. для студ. галузі 0303 “журналістика та інформація”. – К.: Просвіта, 2008. – 260 с.

Семінар 13

Технологія масовокомунікаційного впливу та ефекти в масовій комунікації

План

1. Поняття про маси. Визначення мас.
2. Види мас. Стихійні і штучні маси.
3. Ознаки маси.
4. Фази існування маси.
5. Масифікація. Механізм масифікації.
6. Причини масифікації особистості.
7. Роль ЗМК в масифікації людини.
8. Натовп і публіка.
9. Масова аудиторія.
10. Масові настрої.
11. Суспільна думка.
12. Масова свідомість.
13. Масова поведінка.
14. Поняття про професійного комуніканта.
15. Професійний і соціальний аспекти діяльності професійних комунікантів.

Канетті Еліас. Маса і влада. – К.: Видавничий дім “Альтернативи”, 2001. – 416 с.

Ольшанский Д. В. Психология масс. – СПб: Питер, 2001. – 368 с.

Різун В.В. Маси. – К.: ВПЦ “Київський університет”. 2003. – 118 с.

Різун В.В. Теорія масової комунікації: підруч. для студ. галузі 0303 “журналістика та інформація”. – К.: Просвіта, 2008. – 260 с.

Семінар 14

Моделі масової комунікації

Семіотичні моделі комунікації.

1.1. Модель Романа Якобсона.

1.2. Модель Юрія Лотмана.

1.3. Модель Умберто Еко.

2. Прикладні моделі комунікації.

2.1. Модель Шеннона (математична).

2.2. Модель Вівера (кібернетична).

2.3. Модель Теодора Ньюкомба (соціально-психологічна).

2.4. Модель Гарольда Ласвелла.

- 2.5. Модель Оле Хольсті (модель контент-аналізу).
- 2.6. Модель всесвітньої пропаганди Сержа Чакотіна.
- 2.7. Модель Вашингтона Плетта (розвідкова).
- 2.8. Модель Уільяма Юри (конфліктологічна).
3. Моделі масової комунікації.
 - 3.1. Модель Джеймса Карея.
 - 3.2. Концепція Томаса Паттерсона.
 - 3.3. “Спіраль мовчання” Елізабет Ноель-Нойман.
 - 3.4. Дифузна теорія Едварда Роджерса.
 - 3.5. Модель “охоронця новин” Курта Левіна.
 - 3.6. Модель Т. Ван Дейка.
 - 3.7. Модель формування новин Вільямса Гемсона.

Література

- Квіт С.М. Масові комунікації. – К.: Видавничий дім “Києво-Могилянська академія”, 2008. – 208 с.
- Зернецька О.В. Глобальний розвиток систем масової комунікації і міжнародні відносини. – К.: Освіта, 1999. – 351 с.
- Коновець О.Ф. Масова комунікація: теорії моделі технології: Навч. посібник. – К.: ЛГУ, 2009. – 266 с.
- Почепцов Г.Г. Теорія комунікації. – К.; М.: Рефл-бук; Ваклер, 2003. – 656 с.
- Різун В.В. Теорія масової комунікації: підруч. для студ. галузі 0303 “журналістика та інформація”. – К.: Просвіта, 2008. – 260 с.

VI. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Змістовий модуль I.

Тема 1. *Вступ. Соціальні комунікації та інформація в структурі людської цивілізації – 8 год.*

1. Опрацювати кілька визначень із теорії соціальної комунікації та порівняти їх.
2. Вивчити види інформації та проілюструвати їх власними прикладами у письмовій формі.
3. Завдання. Обрати, вивчити та проаналізувати один із видів мас-медій за поданною схемою та представити у вигляді презентації.

Тема 2. *Історія науки про соціальні комунікації. Природа соціальної комунікації – 8 год.*

1. Опрацювати хронологічні етапи розвитку науки про масову комунікацію за підручником В. В. Різун (Різун В. В. Теорія масової комунікації : підруч. для студ. галузі 0303 “журналістика та інформація” / В.В. Різун.— К.: Видавничий центр “Просвіта”, 2008.— 260 с.).
2. Підготувати реферат з історії масової комунікації.
3. Законспектувати основні засади природи МК за різними джерелами.

Змістовий модуль II.

Тема 3. Концепції. Види комунікації – 8 год.

1. Опрацювати розділ про види комунікації із книги Почепцова В. Г. (Почепцов Г. Теория коммуникации / Г. Почепцов. – Москва : «Рефл-Бук», 2001. – 656 с.). Занотувати.
2. Порівняти концепції МК у дослідженнях кількох науковців (Різуна В. В., Квіта С., Почепцова В. Г. тощо).

Тема 4. Соціальні комунікації та культура – 8 год.

1. Законспектувати основні засади шкіл МК (Франкфуртської, Бірмінгемської тощо).
2. Опрацювати проблему гендерного підходу у роботі медій (за підручником Мак-Квейл Д. Теорія масової комунікації / Девід Мак-Квейл / перекл. з англ. О. Возьна, Г. Сташків. – Львів : Літопис, 2010. – 583 с. – С. 13-36.).

Тема 5. Структура та діяльність медій. Принципи та відповідальність. – 8 год.

1. Підготувати презентацію історії будь якого виду ЗМІ (виникнення, діяльність, тематичне наповнення, проблеми, перспективи тощо).

Змістовий модуль III-IV.

Тема 6. Поняття про масовокомунікаційний вплив. Глобальна масова комунікація – 8 год.

1. З'ясувати які є види масовокомунікаційного впливу. Підготувати самостійно розроблені програми політичної агітації.
2. Проаналізувати сучасні методи агітаційного чи пропагандистського впливу на суспільство через медіа-комунікації.

Тема 7. Виробництво медійної культури - 8 год.

1. Законспектувати основні джерела та чинники добору новин, принципи боротьби за доступ..
2. За наявними класифікаціями підготувати кілька актуальних новин, використовуючи різні джерела та чинники

Таблиця 6.

КАРТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТА

Змістовий модуль та теми курсу	Академічний контроль	Бали	Термін виконання (тижні)
--------------------------------	----------------------	------	--------------------------

Змістовий модуль I.			
Теоретичні засади масової комунікації та інформації.			
<i>Тема 1. Теорія соціальної комунікації. Інформація – 8 год.</i>	Індивідуальне заняття, семінарське заняття, залік	15 (5 (д/з)+10 (д/з))	I
<i>Тема 2. Розвиток соціальної комунікації – 8 год.</i>	Індивідуальне заняття, семінарське заняття, залік	15 (10+5 (д/з))	II-III
Змістовий модуль II.			
Концепції масової комунікації.			
<i>Тема 3. Моделі фактори та види комунікації – 8 год.</i>	Індивідуальне заняття, семінарське заняття, залік	15 (5 (д/з)+10 (д/з))	IV
<i>Тема 4. Структура та діяльність медій.– 8 год.</i>	Індивідуальне заняття, семінарське заняття, залік	10 (5+5 (д/з))	V
<i>Тема 5. Масова комунікація та культура.. – 8 год.</i>	Індивідуальне заняття, семінарське заняття, залік	15 (5 (д/з)+10 (д/з))	VI
Змістовий модуль III.			
Медійна культура.			
<i>Тема 6. Свобода медій.– 8 год.</i>	Індивідуальне заняття, семінарське заняття, модульний контроль, залік	15 (10+5 (д/з))	VII
<i>Тема 7. Масово-комунікаційний вплив та глобальні масові комунікації. Виробництво медійної культури - 8 год.</i>	Індивідуальне заняття, семінарське заняття, модульний контроль, залік	15 (10 (д/з)+5 (д/з))	VIII-IX
<i>Разом: 56 год.</i>	<i>Разом: 100 балів</i>		

VII. СИСТЕМА ПОТОЧНОГО І ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ

Навчальні досягнення студентів із дисципліни «Соціальні комунікації» оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок; розширення кількості підсумкових балів до 100.

Контроль успішності студентів з урахуванням поточного і підсумкового оцінювання здійснюється відповідно до навчально-методичної карти (п. IV), де зазначено види й терміни контролю. Систему рейтингових балів для різних видів контролю та порядок їх переведення у національну (4-бальну) та європейську (ECTS) шкалу подано у табл. 8.1, табл. 8.2.

Розрахунок рейтингових балів за видами поточного (модульного) контролю

№	Вид діяльності	Кількість балів за одиницю	Кількість одиниць до розрахунку	Всього
1.	Відвідування лекцій	1	11	11
2.	Відвідування практичних (семінарських) занять	1	10	10
3.	Виконання завдання з самостійної роботи (домашнього завдання)	10	10	100
4.	Робота на семінарському занятті (практичному) занятті, в т.ч. доповідь, дискусія, виступ, повідомлення	10	10	100
5.	Модульна контрольна робота	25	4	100
максимальна кількість балів 321				

$$\text{Коефіцієнт: } 321 : 100 = 3,21$$

У процесі оцінювання навчальних досягнень студентів застосовуються такі методи:

➤ **Методи усного контролю:** індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда, екзамен.

➤ **Методи письмового контролю:** модульне письмове тестування.

➤ **Методи самоконтролю:** уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.

Порядок переведення рейтингових показників успішності у європейські оцінки ECTS

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90-100 балів	Відмінно — відмінний рівень знань (умінь) у межах обов'язкового матеріалу з, можливими, незначними недоліками
B	82-89 балів	Дуже добре — достатньо високий рівень знань (умінь) у межах обов'язкового матеріалу без суттєвих грубих помилок
C	75-81	Добре — в цілому добрий рівень знань (умінь) з

	балів	незначною кількістю помилок
D	69-74 балів	Задовільно — посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60-68 балів	Достатньо — мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання — незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1-34 балів	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу — досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

Загальні критерії оцінювання успішності студентів, які отримали за 4-бальною шкалою оцінки «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно», подано у табл. 8.3.

Таблиця 8.3

Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень студентів

Оцінка	Критерії оцінювання
«відмінно»	ставиться за повні та міцні знання матеріалу в заданому обсязі, вміння вільно виконувати практичні завдання, передбачені навчальною програмою; за знання основної та додаткової літератури; за вияв креативності у розумінні і творчому використанні набутих знань та умінь.
«добре»	ставиться за вияв студентом повних, систематичних знань із дисципліни, успішне виконання практичних завдань, засвоєння основної та додаткової літератури, здатність до самостійного поповнення та оновлення знань. Але у відповіді студента наявні незначні помилки.
«задовільно»	ставиться за вияв знання основного навчального матеріалу в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої фахової діяльності, поверхову обізнаність з основною і додатковою літературою, передбаченою навчальною програмою; можливі суттєві помилки у виконанні практичних завдань, але студент спроможний

	усунути їх із допомогою викладача.
«незадовільно»	виставляється студентіві, відповідь якого під час відтворення основного програмового матеріалу поверхова, фрагментарна, що зумовлюється початковими уявленнями про предмет вивчення. Таким чином, оцінка «незадовільно» ставиться студентіві, який неспроможний до навчання чи виконання фахової діяльності після закінчення ВНЗ без повторного навчання за програмою відповідної дисципліни.

Кожний модуль включає бали за поточну роботу студента на семінарських, практичних заняттях, виконання самостійної роботи, індивідуальну роботу, модульну контрольну роботу.

Виконання модульних контрольних робіт здійснюється в режимі комп'ютерної діагностики або з використанням роздрукованих завдань.

Модульний контроль знань студентів здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу модуля.

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на практичних заняттях, під час виконання самостійної та індивідуальної навчально-дослідної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- ✓ своєчасність виконання навчальних завдань;
- ✓ повний обсяг їх виконання;
- ✓ якість виконання навчальних завдань;
- ✓ самостійність виконання;
- ✓ творчий підхід у виконанні завдань;
- ✓ ініціативність у навчальній діяльності

VIII. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

I. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

1) За джерелом інформації:

•*Словесні*: лекція (традиційна, проблемна), семінари, пояснення, розповідь, бесіда.

•*Наочні*: спостереження, ілюстрація, демонстрація.

•*Практичні*: аналіз.

2) За логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3) За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4) За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів: виконання індивідуальних навчальних завдань.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

1) Методи стимулювання інтересу до навчання: навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).

ІХ. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КУРСУ

- ✓ опорні конспекти лекцій;
- ✓ навчальні посібники;
- ✓ робоча навчальна програма;
- ✓ засоби підсумкового контролю (комплект завдань для модульних контрольних робіт);
- ✓ завдання для ректорського контролю знань студентів з навчальної дисципліни «Масова комунікація та інформація».

Х. ТЕОРЕТИЧНІ ПИТАННЯ

1. Наука про комунікацію. Дослідження соціальних комунікацій.
2. Комунікація як процес.
3. Загальні характеристики комунікації.
4. Альтернативні традиції аналізу: структурна, біхевіоральна, культурна.
5. Інформація.
6. Види інформації.
7. Мас-медійна інституція. Види мас-медій.
8. Процес масової комунікації
9. Становлення науки про масову комунікацію.
10. Перший етап у розвитку науки.
11. Другий етап. Третій та четвертий етапи.
12. Новітній етап науки про масову комунікацію.
13. Характер масової комунікації.
14. Система масової комунікації.
15. Структура масової комунікації.
16. Форми масової комунікації.
17. Концепція мас
18. Масова аудиторія
19. Масова культура та популярна культура
20. Чотири моделі комунікації за Денісом Мак-Квейлом
21. Візуальна та вербальна комунікація.
22. Масмедійна комунікація
23. Рекламна комунікація
24. PR комунікація.
25. Франкфуртська школа та критична теорія
26. Бірмінгемська школа
27. Гендерні проблеми та мас-медії
28. Плекання та опосередкування ідентичності

29. Глобалізація культури.
30. Мас-медії та постмодерна культура.
31. Свобода медій
32. Медійна рівність
33. Різноманітність медій
34. Якість інформації
35. Значення відповідальності. Межі та зв'язки відповідальності
36. Дві альтернативні моделі відповідальності.
37. Визначення масовокомунікаційного впливу. Концептуальні засади. Професійні засади.
38. Вижи масовокомунікаційного впливу.
39. Різновиди глобальних мас-медій
40. Культурний імперіалізм
41. Міжнародна медійна залежність. Міжнародний потік інформації
42. Поняття національної та культурної ідентичності.
43. Діяльність медійних організацій: фільтрування і добір .
44. Чинники добору новин
45. Боротьба за доступ
46. Вплив джерел на новини
47. Діяльність медійних організацій: опрацювання та презентація
48. Логіка медійної культури

XI. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Квіт С. Масові комунікації: Підручник.— К.: Вид. Дім “Києво-Могилянська академія”, 2008.
2. Лизанчук В., Кузнецова О. Методи збирання і фіксації інформації у журналістиці: Навчальний посібник. – К.: МНК ВО при Мінвузі УРСР, 1991. – 200 с.
3. Мак-Квейл Д. Теорія масової комунікації / Девід Мак-Квейл / перекл. з англ. О. Вольна, Г. Сташків. – Львів : Літопис, 2010. – 583 с.
4. Масова комунікація: Підручник / А. Москаленко, Л. Губерський, В. Іванов, В. Вергун. – К.: Либідь, 1997. – 216 с.
5. Почепцов Г. Г. Теорія комунікації.— К.: Видавничий центр “Київський університет”, 1999.
6. Різун В. В. Теорія масової комунікації : підруч. для студ. галузі 0303“журналістика та інформація” / В.В. Різун.— К.: Видавничий центр “Просвіта”, 2008.— 260 с.
7. Холод О.М. Світ соціальних комунікацій наук. журн. [гол.ред. О.М. Холод]. –Т. 8. – К.: КиМУ, ДонНУ, 2012. – 200с.

Додаткова

8. Аналітика, експертиза, прогнозування: Монографія / Макаренко Є. А., Рижков М. М., Ожеван М. А. та ін.— К.: Наша культура і наука, 2003.
9. Брайант, Дженнингз, Томпсон, Сузан. Основы воздействия СМИ.— М.: Издательский дом «Вильямс», 2004.— 432 с.
10. Галлін Д., Манчіні П. Сучасні медіасистеми: три моделі відносин ЗМІ та політики / Переклад з англ. О. Насика. – К.: Наука, 2008. – 320 с.
11. Грабельников А. Массовая информация в России: от первой газеты до информационного общества. – М.: Изд-во РУДН, 2001. – 330 с.
12. Гриценко О. Суспільство, держава, інформація. – К.: Київ. ун-т, 2001. – 165 с.
13. Грушин Б. А. Массовое сознание: Опыт определения и проблемы исследования. М., 1987
14. Грушин Б. А. Эффективность массовой информации и пропаганды: понятие и проблемы измерения.— М.: Знание, 1979.
15. Джеймс, Лалл. Мас-медіа, комунікація, культура. Глобальний підхід.— К.: “Вид-во “К.І.С””, 2002.
16. Дмитровський З. Телевізійна інформація: теорія і практика: Навчальний посібник. – Львів: Вид. центр ЛНУ ім. І. Франка, 2002. – 128 с.
17. Журналист в поисках информации: Сборник материалов для работников СМИ и будущих журналистов / Отв. ред. А. Симонов. – М.: Галерея, 2000. – 111 с.
18. Закон України "Про інформацію" // www.vpf.kiev.ua/book/inform_book.pdf
19. Иванов В. Соціологія масової комунікації: Навчальний посібник. – К.: ВПЦ "Київський університет", 2000. – 210 с.
20. Кара-Мурза С. Г. Манипуляция сознанием.— К.: Оріяни, 2000.
21. Корнев М. Н., Фомічова В. М. Психологія масової поведінки / Ін-т післядипломної освіти Київ. нац. ун-ту ім. Тараса Шевченка.— К., 2000.
22. Лубкович І. Соціологічні методи збору інформації // Лубкович І. Соціологія і журналістика: Навчальний посібник. – Львів: Видав. Центр ЛНУ імені Івана Франка, 2002. – С.37–80.
23. Набруско В. І. Формування громадської думки в умовах легітимації політичної влади (масовокомунікативний вимір). Наукова робота на здобуття наукового ступеня кандидата політичних наук. Науковий керівник доктор філологічних наук В. В. Різун / Київ. нац. ун-т імені Тараса Шевченка; Інститут журналістики.— Київ, 2007.
24. Назаров М. М. Массовая коммуникация в современном мире: Методология анализа и практика исследования.— М.: Институт социологии РАН, 2002.
25. Павлов И. П. Двадцатилетний опыт объективного изучения высшей нервной деятельности (поведения) животных.— М.: Наука, 1973.
26. Павлюк Л. Знак, символ, міф у масовій комунікації. – Львів: ПАІС, 2006. – 120 с.
27. Павлюк Л. Знак, символ, міф у масовій комунікації.— Львів: ПАІС, 2006.
28. Павлюк Л. Риторика, ідеологія, персуазивна комунікація. – Львів: ПАІС, 2007. – 168.
29. Почепцов Г. Г. Теория коммуникации.— М.: “Рефл-бук”; К.: “Ваклер”, 2003.— 656 с.
30. Почепцов Г. Теория и практика коммуникации. – М., 1998. – 352 с.
31. Прохоров В. Введение в теорию журналистики: Учебное пособие. – М.: РИП-холдинг, 2001. – 322 с.

32.Шостак М. Репортер: Профессионализм и этика. – М.: РИП-холдинг, 2002. – 164 с.

Робоча програма навчального курсу

«Соціальні комунікації»

Укладач: *Погребняк Інга Василівна*, кандидат філологічних наук, доцент кафедри української літератури і компаративістики Київського університету імені Бориса Грінченка